

Zygmunt Pyzik

Włoszczowa

Informator Archeologiczny : badania 7, 275-276

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

szczętki konstrukcji drewnianej - rodzaj skrzyni o wymiarach 1 x 1,35 m umocnionej w narożkach kołkami o średnicy około 8 cm. Między belkami i nad nimi leżała warstwa kamieni częściowo powiązanych zaprawą wapienną, o miąższości 70 cm, wśród których występowały fragmenty szkła, ceramiki polewanej, kafli z XVII-XVIII w. oraz kości zwierzęce.

Tegoroczny wykop badawczy jest 15 wykopem, w którym uchwycono przebieg murów miejskich datowanych na 1345 r. wg Kroniki Janka z Czarnkowa / MPH, t. II, st. 625-627/. O ile jednak mury miejskie odkryte dotychczas były posadowione w warstwach gliny lub piasku na poziomach od 179 do 174,6 m n.p.m., to stopa muru tegorocznego leżała na poziomie 173,8 czyli zaledwie o 40 cm powyżej poziomu wody gruntowej, w warstwie namywowej, jałowej kulturowo. W obręb murów włączono zatem tereny nie użytkowane poprzednio przez osadnictwo, rozszerzając od wschodu obszar miasta. Tymi warunkami terenowymi należy tłumaczyć nieco odrębną konstrukcję murów miejskich. Zastosowano tu bowiem - w terenie podmokłym - konstrukcję drewnianą u podstaw muru. Grubość murów jest większa / 2,1 m / od grubości murów otaczających miasto od strony południowo-wschodniej i wschodniej / 1,2 m /, zapewne z uwagi na rozległe, podmokłe tereny i spływ dwóch ramion rzeki Nidy otaczających od wschodu i południowego wschodu wyspę wiślicką.

WŁOSZCZOWA

Muzeum Świętokrzyskie
w Kielcach

Badania prowadził mgr Zygmunt Pyzik.
Finansowało Muzeum Świętokrzyskie.
Pierwszy sezon badań, Grodzisko stożkowate / 1 połowa w. XIV /.

Badano grodzisko stożkowate o średnicy wzniesienia ca 40 m i wysokości względnej około 5 m, kształtu w przybliżeniu kolistego, zwane przez miejscową ludność "kopcem". Wokół grodziska, położonego wśród mocno podmokłych łąk, w odległości 3 km na północny-wschód od miasta Włoszczowy, zachowały się nikielne ślady szerokiej do kilkunastu metrów fosy. Wyniki badań powyższego stanowiska przedstawiają się następująco:

Nasyp wzniesienia grodowego był zbudowany z ziemi próchnicznej, piasku i gliny. Grunt, na którym wzniesiono nasyp został umocniony przez budowniczych grodu drewnianymi palami i bierwionami. Zabudowa grodu była przypuszczalnie wyłącznie drewniana, a niektóre elementy wewnętrzne głównej budowli grodowej, wieży mieszkalnej? murowane. W centralnej części grodziska odkryto w wykopie I zwalisko pieca ogrzewczego zbudowanego z kamienia, cegły "palcówki" i kafli garnkowych cylindrycznych z wylotem kolistym, obtaczanych na kole i zdejmowanych z niego przez odcinanie ich drutem.

Z innych wytworów ceramicznych znaleziono liczne ułamki naczyń obtaczanych, wypalonych w większości w atmosferze utleniającej, oraz mniejszą ilość okazów tzw. ceramiki siwionej. Ponadto znaleziono kawałki polepy.

Z inwentarza wytworów metalowych najwięcej znaleziono żelaznych gwoździ wykonanych techniką kucia, przy czym długość wielu z nich dochodzi do kilkunastu centymetrów. Z okazów broni znaleziono tylko jeden egzemplarz tulejkowatego grotu bełtu.

Chronologię przebadanego częściowo grodziska, 1 połowa w. XIV ustalono w oparciu o analizę technologiczno-morfologiczną odkrytych podczas prac eksplo-racyjnych fragmentów naczyń i kaflí. Grodzisko to jest pozostałością po gródku rycerskim, który należał zapewne do rodu Szafranców.

WYSZOGRÓD, pow. Płock
Fabryka/73

Mazowiecki Ośrodek Badań Naukowych

Badania prowadziła mgr Barbara Stolaraka,
Finansowała GRN w Wyszogrodzie, Trzeci
sezon badań, Cmentarzysko szkieletowe, Okres
późnośredniowieczny i nowożytny / XIV -
XVIII w/

Prowadzono ratownicze badania archeologiczne na skarpie wiślanej w Wyszogrodzie. Stanowiły one kontynuację prac z roku 1963 i 1971. Terenem badań było cmentarzysko szkieletowe. Złożono 3 wykopy o wymiarach: odc. I / 6 x 4 m/, odc. II / 10 x 3m/, odc. III / 5 x 3 m/. Wielkość wykopów uzależniona była od naturalnych warunków terenowych na skarpie. Ogółem wyeksplorowano 38 szkieletów.

Odcinek I

Stwierdzono występowanie 18 pochówków na głębokości od 90 cm do 1,15. Pochówki zniszczone, często niekompletne zalegające bez obstawy bezpośrednio w żółtym piasku.

Odcinek II

W tym wykopie wyeksplorowano 10 pochówków dobrze zachowanych, które wystąpiły na głębokości od 0,63 m do 1,20 m. Dno najgłębszej jamy znajdowało się na głębokości 1,45 m. W pięciu grobach stwierdzono występowanie obstawy z desek wzdłuż pochówku stanowiące prawdopodobnie rodzaj niezamkniętej od góry i od dołu trumny. W jednym wypadku grób nr XXXVIII, zachowała się obstawa, w postaci dwóch równoległe do siebie ustawionych desek.

Odcinek III

Wykopano 10 szkieletów dość dobrze zachowanych, bez obstawy drewnianej, bezpośrednio ułożonych w glinie na głębokości od 0,43 m - 0,70 m. Wszystkie szkielety ułożone były na linii zachód-wschód. Cechą charakterystyczną pochówków jest występowanie kłódek żelaznych, różnych typów, w okolicy czaszki, zwykle parę cm. powyżej oraz ułamki ceramiki w oczodołach. Badane odcinki w br / datowanie na podstawie kłódek i ceramiki na wiek XV - XVI/ stanowią część cmentarza żydowskiego, gdzie chowano zmarłych do końca wieku XVIII-go.